



CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-12-12-345

Chișinău

«28» decembrie 2016

**Biroul Permanent
al Parlamentului**

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1270 din 23 noiembrie 2016.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Apărării.

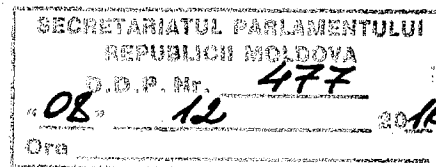
Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română – 10 file și în limba rusă – 11 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (în limba română – 5 file și în limba rusă – 6 file);
4. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (13 file);
5. Avizul Ministerului Justiției (2 file).

Secretar general al Guvernului

Lilia PALII

Ex.: Iu.Cebanu
Tel.: (022)250-313



**Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova**

**Telefon:
+ 373-22-250104**

**Fax:
+ 373-22-242696**



GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 1240
din 23 noiembrie 2016
Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul apărării

Ministrul afacerilor interne

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției

PAVEL FILIP

Anatolie Șalaru

Alexandru Jizdan

Octavian Armașu

Vladimir Cebotari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**L E G E****pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 1244-XV din 18 iulie 2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 124-125, art. 989), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, alineatul (3) va avea următorul cuprins:
„(3) Conform indicelui de vîrstă, rezerva Forțelor Armate se împarte în:
a) rezerva de clasa I, în care se află rezerviștii pînă la împlinirea vîrstei:
- pentru efectivul de soldați, sergenți și subofițeri – de 55 de ani;
- pentru corpul de ofițeri cu grade inferioare și superioare – de 60 de ani;
- pentru corpul de ofițeri cu grade supreme – de 65 de ani;
b) rezerva de clasa II, în care se află rezerviștii:
- pentru efectivul de soldați, sergenți și subofițeri – de la 55 de ani pînă la împlinirea vîrstei de 60 de ani;
- pentru corpul de ofițeri cu grade inferioare și superioare – de la 60 de ani pînă la împlinirea vîrstei de 65 de ani;
- pentru corpul de ofițeri cu grade supreme – de la 65 de ani pînă la împlinirea vîrstei de 70 de ani.”

2. La articolul 14 alineatul (1), cuvîntul „temporară” se exclude.

3. Articolul 15:

la alineatul (2), literele a) și b) vor avea următorul cuprins:

„a) pentru subofițeri în rezervă cu gradul militar de:

- plutonier în rezervă – 6 ani;
- plutonier-major în rezervă – 7 ani;

b) pentru ofițeri în rezervă cu gradul militar de:

- locotenent în rezervă – 4 ani;
- locotenent-major în rezervă – 5 ani;
- căpitan în rezervă – 5 ani;
- maior în rezervă – 6 ani;
- locotenent-colonel în rezervă – 7 ani.”;

alineatul (3):

la litera a), cuvintele „de către conducătorul organului administrativ-militar teritorial” se substituie cu cuvintele „de către conducătorul organului administrativ-militar central”;

la litera b), cuvintele „de către conducătorul organului administrativ-militar central” se substituie cu cuvintele „de către șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale”;

alineatul (5), se completează la final cu cuvintele „cu excepția persoanelor prevăzute la alin. (6)”;

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Persoanelor cu funcții de demnitate publică, la numirea în funcțiile respective, în cazul în care acestea se află în rezerva activă a Forțelor Armate și a expirat cel puțin jumătate din termenul de aflare în gradul militar în rezervă deținut, iar pentru merite deosebite manifestate la apărarea țării în timp de război, indiferent de termenul de aflare în acest grad, le poate fi acordat înainte de termen, o singură dată, gradul militar în rezervă următor.”

Art. II. – Legea nr. 1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 137-138, art. 1054), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (3), cuvintele „instituțiilor militare de învățământ” se substituie cu cuvintele „instituțiilor de învățământ în domeniul militariei”.

2. La articolul 17, alineatele (3) și (4) se abrogă.

3. La articolul 18 alineatul (3) litera c), cuvintele „instituțiile de învățământ militar” se substituie cu cuvintele „instituțiile de învățământ în domeniul militariei”.

4. La articolul 20 alineatul (1), cuvintele „instituțiilor de învățământ militar ale Forțelor Armate” se substituie cu cuvintele „instituțiilor de învățământ în domeniul militariei”.

5. Articolul 22 alineatul (1):

la litera a), cifra „45” se substituie cu cifra „50”;

la litera b), cifra „50” se substituie cu cifra „55”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) pentru corpul de ofițeri cu grade supreme – 60 de ani.”

6. La articolul 26 alineatul (1), cifra „40” se substituie cu cifra „45”.

7. La articolul 27, cuvintele „instituțiile de învățământ militar” se substituie cu cuvintele „instituțiile de învățământ în domeniul militariei”.

8. La articolul 29 alineatul (4) litera g), cuvintele „instituțiile de învățământ militar” se substituie cu cuvintele „instituțiile de învățământ în domeniul militariei”.

9. La articolul 31 alineatul (4), cuvintele „instituții de învățământ secundar general, secundar profesional, mediu de specialitate și superior universitar” se substituie cu cuvintele „instituții de învățământ secundar, ciclul I – gimnaziu și ciclul II – liceu, instituții de învățământ profesional tehnic secundar – școală profesională, instituții de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar – colegiu și, respectiv, instituții de învățământ superior – universitate, academie de studii, institut, școală superioară, școală de înalte studii etc.”

10. La articolul 34:

la alineatul (1), cuvintele „instituțiilor civile de învățământ superior universitar” se substituie cu cuvintele „instituțiilor de învățământ superior”;

la alineatul (4), cuvintele „instituțiilor civile de învățământ superior universitar” se substituie cu cuvintele „instituțiilor de învățământ superior”.

11. La articolul 35, cuvântul „universitar” se exclude.

12. La articolul 41 alineatele (1) și (3), cuvintele „universitar” și, respectiv, „civile” se exclud.

13. Articolul 44, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Ministerul Afacerilor Interne:

a) să acorde ajutor autorităților administrației publice locale și centrelor militare pentru luarea cetățenilor în evidența militară, încorporarea lor în serviciul militar în termen, în cel cu termen redus sau în serviciul civil, pentru prezentarea rezerviștilor la exerciții și antrenamente militare, concentrări militare și să exercite controlul asupra respectării de către cetățeni a regulilor de evidență militară;

b) să caute și să rețină rezerviștii și recruții care nu s-au prezentat, conform ordinului de chemare, la centrele militare, precum și militarii care au părăsit fără permisiune unitatea militară sau locul serviciului.”

Art. III. – Legea nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 129-131, art. 618), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2:

la noțiunea „*unități militare*”, cuvintele „întreprinderile și” se exclud;

noțiunea „*instituții de învățământ militar*” se substituie cu noțiunea „*instituții de învățământ în domeniul milităriei*”;

la noțiunea „*membri ai familiei militarului*”, cuvintele „de zi” se substituie cu cuvintele „cu frecvență”.

2. La articolul 9 alineatul (7), cuvintele „competente și conducătorii structurilor militare sînt obligați” se substituie cu cuvintele „sînt obligate”.

3. Articolul 13:

la alineatul (1), cuvintele „*instituțiile de învățământ militar superior, postuniversitar*” și cuvintele „*instituții militare de învățământ*” se substituie cu cuvintele „*instituțiile de învățământ superior în domeniul milităriei*” și, respectiv, „*instituții de învățământ în domeniul milităriei*”;

la alineatul (2), cuvintele „*instituțiile civile de învățământ superior, postuniversitar*” se substituie cu cuvintele „*instituții de învățământ superior*”;

alineatele (4) și (5) vor avea următorul cuprins:

„(4) Militarii prin contract care au vechimea în serviciul militar de 10 ani și mai mult au dreptul de a-și face studiile din contul structurii militare în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, superior, sau prin alte forme de perfecționare profesională, altele decît cele în domeniul milităriei, ca învățământ cu frecvență redusă, în limitele alocațiilor bugetare.

(5) Cetățenii care au îndeplinit serviciul militar în termen, pentru rezultate deosebite obținute în timpul îndeplinirii serviciului militar, la recomandarea comandantului unității militare, beneficiază de dreptul de înmatriculare în instituțiile de învățământ în domeniul milităriei, fără a susține examene de admitere, iar în alte instituții de învățământ, cu condiția că vor susține examenele de admitere și vor corespunde cerințelor de înmatriculare, în limitele stabilite de Guvern.”;

la alineatul (6), cuvintele „*instituțiile de învățământ militar*” se substituie cu cuvintele „*instituțiile de învățământ în domeniul milităriei*”;

la alineatul (7), cuvintele „*instituțiile de învățământ militar*” se substituie cu cuvintele „*instituțiile de învățământ în domeniul milităriei*”;

se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Militarii prin contract, care, în interesul structurii militare, își fac studiile cu frecvență sau cu frecvență redusă în cadrul instituțiilor de învățământ superior în domeniul milităriei (ciclul II – studii superioare de master și ciclul III – studii superioare de doctorat) beneficiază de soldă lunară în mărime deplină.”

4. Articolul 14:

la alineatul (3), cuvintele „*instituțiilor de învățământ militar*” se substituie cu cuvintele „*instituțiilor de învățământ în domeniul milităriei*”;

alineatele (9), (11) și (12) vor avea următorul cuprins:

„(9) Absolvenților studiilor superioare de licență (ciclul I) din cadrul instituțiilor de învățământ în domeniul militariei, imediat după absolvire, li se acordă concediu obligatoriu cu durata de 30 de zile calendaristice.”;

(11) Este interzisă neacordarea concediului anual obligatoriu în decurs de doi ani consecutivi. În caz de eliberare din serviciul militar, militarul prin contract are dreptul la compensarea tuturor concediilor de odihnă anuale nefolosite. Modul de calculare a compensației pentru concediul de odihnă anual nefolosit este stabilit de Guvern.

(12) Militarii prin contract beneficiază de concedii de odihnă anuale suplimentare plătite, care se acordă în conformitate cu legislația în vigoare.”;

alineatul (13) se abrogă.

5. La articolul 15 alineatul (8) litera c), textul „dacă ei au îndeplinit serviciul militar timp de 25 de ani și mai mult” se substituie cu textul „dacă ei beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă stabilită de structura militară, conform legislației în vigoare.”

6. La articolul 19, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În cazul eliberării repetate din serviciul militar prin contract, indemnizația unică se acordă în mărimea care exclude numărul soldelor lunare primite anterior.”

7. Articolul 20 va avea următorul cuprins:

„Articolul 20. Asigurarea obligatorie de stat a vieții și sănătății militarilor

(1) Militarii sînt supuși asigurării obligatorii de stat în modul stabilit de legislația în vigoare. Viața și sănătatea militarilor este asigurată de stat prin stabilirea unei indemnizații unice.

(2) În caz de deces al militarului în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar sau în caz de deces al acestuia înainte de expirarea unui an de la trecerea în rezervă, ca urmare a traumei (schilodire, rănire, contuzie) primite în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar, membrii familiei acestuia vor primi, în cote părți egale, o indemnizație unică:

a) pentru militarul prin contract – echivalentă cu solda lunară, cuvenită în luna decesului sau a trecerii în rezervă, timp de 10 ani;

b) pentru militarul în termen sau cu termen redus și rezervistul care la ziua chemării la concentrări nu a fost încadrat în câmpul muncii – echivalentă cu salariul mediu pe țară în I trimestru al anului decesului ori trecerii în rezervă, timp de 10 ani;

c) pentru rezervistul chemat la concentrări militare, care pînă la încadrare a activat în câmpul muncii – echivalentă cu salariul pe 10 ani, reieșind din salariul mediu de care acesta a beneficiat în I trimestru al anului decesului sau al încheierii concentrărilor, dar nu mai mic decît salariul mediu pe țară în I trimestru al anului decesului sau al încheierii concentrărilor.

(3) În cazul survenirii dizabilității militarului ca urmare a îndeplinirii obligațiilor serviciului militar, acestuia i se stabilește o indemnizație unică în următoarele quantumuri procentuale de la suma prevăzută la cazul de deces, conform alin. (2) din prezentul articol:

- a) severe – 100%;
- b) accentuate – 80%;
- c) medii – 60 %.

(4) În cazul survenirii incapacității temporare de muncă a militarului ca urmare a traumei (schilodire, rănire, contuzie) primite în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar, acestuia i se stabilește o indemnizație unică, reieșind din următoarele quantumuri procentuale de la suma prevăzută la cazul de deces, conform alin. (2) din prezentul articol:

- a) ușoară – 3%;
- b) accentuată – 5%;
- c) gravă – 7%.

(5) Achitarea indemnizației unice prevăzută la alin.(2) și (3) din prezentul articol se efectuează luându-se în calcul plățile primite anterior.

(6) Plata indemnizației unice nu se efectuează în cazurile în care evenimentul de asigurare a survenit în urma:

- a) unei activități ce nu ține de îndeplinirea obligațiilor serviciului militar;
- b) săvârșirii actului de sinucidere sau tentativei de sinucidere, dacă aceste acțiuni nu au fost provocate de o stare patologică sau de acțiuni de constrângere;
- c) consumului benevol de băuturi alcoolice, substanțe narcotice, psihotrope sau toxice;
- d) aflării fără permisiunea comandantului (șefului) în afara locului de staționare a unității militare;
- e) vătămării sănătății și integrității corporale a militarului din vina acestuia, care nu a dus la incapacitatea temporară de muncă a militarului;
- f) aflării în afara locului de staționare a unității militare – la odihnă, în învoire sau în concediu ori aflării fără învoire în afara locului de staționare a unității militare, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 17 alin. (1) lit. i)-n) din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei;
- g) comiterii infracțiunii.

Aceste cazuri se consideră accidente în afara timpului îndeplinirii obligațiilor serviciului militar.

(7) Modul și condițiile de plată a indemnizației unice se stabilesc de către Guvern.

(8) Prevederile alin. (1)-(6) din prezentul articol nu se aplică asupra militarilor decedați în urma unei boli acute, care nu a produs vătămarea, inclusiv violentă, a sănătății și integrității corporale militarului, nici ca urmare a acestui caz. În asemenea cazuri membrilor familiilor militarilor decedați li se plătește o indemnizație unică în mărime de 12 salarii de întreținere (salariul de funcție și salariul pentru gradul militar).

(9) Legătura cauzală în cazurile de asigurare prevăzute de prezentul articol se stabilește de către Comisia centrală de expertiză medico-militară a Forțelor

Armata ale Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la expertiza medico-militară în Forțele Armate ale Republicii Moldova, aprobat de Guvern.”

8. Articolul 21 va avea următorul cuprins:

„Articolul 21. Dreptul la locuință

(1) Militarii în termen și cei în termen redus, precum și rezerviștii chemați la concentrare sînt cazați la locul de îndeplinire a serviciului militar. Cazarea trebuie să corespundă normelor stabilite de regulamentele militare.

(2) Militarul prin contract, împreună cu membrii familiei sale, care nu dispune de locuință în garnizoana respectivă, în cazul în care unitatea militară în cadrul căreia acesta îndeplinește serviciul militar deține fond locativ de serviciu liber, beneficiază de locuință de serviciu pentru perioada de activitate, conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

(3) Locuința de serviciu repartizată militarului nu poate fi înstrăinată sub nici o formă. În caz de eliberare din serviciul militar prin contract, militarul este obligat să elibereze locuința de serviciu în termen de 3 luni, indiferent de perioada aflării în serviciul militar.

(4) Nu pot fi evacuați în decursul a 3 ani din locuințele de serviciu fără acordarea altei locuințe, dacă nu dispun de locuință pe teritoriul Republicii Moldova:

a) militarii prin contract care au devenit persoane cu dizabilități severe, accentuate sau medii în legătură cu îndeplinirea obligațiilor serviciului militar;

b) militarii prin contract care au atins vîrsta de pensionare și locuiesc singuri în locuința de serviciu;

c) membrii familiei militarului prin contract căruia i-a fost acordată locuința de serviciu și care a decedat în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar;

d) militarii prin contract trecuți în rezervă care sînt persoane singure și care locuiesc împreună cu copiii minori.

(5) În cazul în care militarului prin contract nu i se poate oferi o locuință de serviciu corespunzătoare, acestuia îi va fi achitată o indemnizație pentru închirierea locuinței în mărimea și modul stabilite de Guvern.”.

9. La articolul 22 alineatul (3), cuvintele „instituțiilor de învățămînt militar” se substituie cu cuvintele „instituțiilor de învățămînt în domeniul militariei”.

10. La articolul 23 alineatul (1), cuvintele „mediu de specialitate” se substituie cu cuvintele „profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar”.

11. La articolul 26 litera c), cuvintele „și prevederile regulamentelor militare” se substituie cu cuvintele „, prevederile regulamentelor militare și ale Codului de conduită profesională a militarilor prin contract”.

12. Articolul 28:

la alineatul (4):

textul „studii medii de cultură generală, gimnaziale, liceale, medii de specialitate sau superioare” se substituie cu textul „studii gimnaziale, liceale, profesional tehnice sau superioare”;

la litera d), cuvintele „instituțiilor de învățământ militar” se substituie cu cuvintele „instituțiilor de învățământ în domeniul militariei”;

la alineatul (5), cuvintele „școlii medii de cultură generală” se substituie cu textul „instituției de învățământ secundar, ciclul II – liceu”;

la alineatul (9), cuvintele „instituțiile de învățământ militar” se substituie cu cuvintele „instituțiile de învățământ în domeniul militariei”.

13. La articolul 29, cuvintele „instituțiilor de învățământ militar” se substituie cu cuvintele „instituțiilor de învățământ în domeniul militariei”.

14. La articolul 31 alineatul (2) litera e), cuvintele „de ofițeri ai Comandamentului Suprem al Forțelor Armate” se substituie cu textul „de șef al Marelui Stat Major al Armatei Naționale, de comandant al Trupelor de Carabinieri”.

15. La articolul 32 alineatul (4) litera a), cuvintele „instituțiile de învățământ militar” se substituie cu cuvintele „instituțiile de învățământ în domeniul militariei”.

16. Articolul 33:

la alineatul (1) litera a) liniuța a doua, cuvintele „studii medii de cultură generală, liceale, medii de specialitate” se substituie cu cuvintele „studii gimnaziale, liceale, profesional tehnice”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Se stabilesc următoarele termene de aflare în gradele militare:

a) pentru efectivul de subofițeri:

- plutonier – 5 ani;

- plutonier-major – 6 ani;

b) pentru corpul de ofițeri:

- locotenent – 3 ani;

- locotenent-major – 4 ani;

- căpitan – 4 ani;

- maior – 5 ani;

- locotenent-colonel – 6 ani;

la alineatul (4), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) care nu corespund cerințelor stabilite de Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate.”

17. Articolul 35:

la alineatul (2) litera d), cuvintele „ofițerii Comandamentului Suprem al Forțelor Armate” se substituie cu cuvintele „șef al Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandantul Trupelor de Carabinieri”;

la alineatul (3) litera e), cuvintele „instituția de învățământ militar” și „instituțiilor de învățământ militar” se substituie cu cuvintele „instituția de învățământ în domeniul militariei” și, respectiv, „instituțiilor de învățământ în domeniul militariei”;

la alineatul (11), cuvintele „instituțiilor de învățământ militar” se substituie cu cuvintele „instituțiilor de învățământ în domeniul militariei”;

la alineatul (12), cuvintele „instituțiile de învățământ militar” se substituie cu cuvintele „instituțiile de învățământ în domeniul militariei”.

18. Se completează cu articolul 37¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 37¹. Măsură pentru asigurarea integrității profesionale a militarilor

(1) În scopul asigurării integrității profesionale a militarilor, subdiviziunea specializată din cadrul structurii militare efectuează monitorizarea stilului de viață a acestora, cu respectarea dreptului la viața intimă, familială și privată, în vederea identificării corespunderii:

a) nivelului de trai al militarului cu nivelul legal de remunerare a acestuia și a persoanelor cu care duce un trai comun;

b) conduitei militarului cu exigențele de conduită ireproșabilă, stabilite în Codul de conduită profesională a militarilor prin contract, aprobat de către conducătorul structurii militare.

(2) Procedura de desfășurare a monitorizării stilului de viață al militarilor se stabilește de către conducătorul structurii militare.”

Art. IV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2018.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, rezerviștii care urmează să fie trecuți în retragere se mențin în rezerva Forțelor Armate până la atingerea vârstei-limită de aflare în această rezervă, conform indicelui de vârstă prevăzut de art. I pct. 1 din prezenta lege (art. 5 alin. (3) din Legea nr. 1244-XV din 18 iulie 2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate).

(3) Militarilor prin contract cărora până la intrarea în vigoare a prezentei legi le-a expirat cel puțin jumătate din termenul de aflare în gradul militar deținut, în cazul în care corespund cerințelor stabilite de Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, prin derogare de la prevederile art. III pct. 16 din prezenta lege (art. 33 alin. (2) și (6) din Legea nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor), le poate fi acordat gradul militar următor.

(4) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

NOTĂ-INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea
și completarea unor acte legislative

Ministerul Apărării a elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative prin care se propune operarea unor amendamente la Legea nr. 1244-XV din 18 iulie 2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate, Legea nr. 1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei și Legea nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor.

Până în prezent, pe parcursul implementării actelor legislative menționate anterior, au fost identificate anumite probleme care vizează îndeplinirea serviciului militar și protecția socială a militarilor și membrilor familiilor lor, fapt ce a afectat semnificativ promovarea serviciului militar, diminuând astfel, atractivitatea acestuia în societate.

În acest sens, cu referire la Forțele Armate, unul din obiectivele Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2015-2018 este „Profesionalizarea Armatei Naționale, inclusiv prin creșterea ponderii militarilor prin contract. Consolidarea măsurilor de protecție socială a militarilor”. În acest context, au fost expuse și recomandările Consiliului Suprem de Securitate din 23.03.2015.

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative își propune ca scop:

A) Majorarea termenelor de aflare în gradele militare în rezervă pentru rezerviștii Forțelor Armate și revizuirea unor competențe ce țin de acordarea acestor grade conform ierarhiei militare.

B) Majorarea vârstei-limită de aflare în serviciul militar prin contract în contextul majorării vârstei de pensionare pentru subiecții acestui serviciu.

Amendamentul respectiv se propune în contextul majorării vârstei de pensionare a militarilor activi ai Forțelor Armate, urmare a modificării Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 „Asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne” (prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011).

Impactul financiar: Aceste modificări vor permite economisirea surselor financiare predestinate pentru bugetul de pensii, estimativ anual cu până la 4 mil. lei (adică: dacă anual, la atingerea vârstei-limită de 45-50 ani, cu dreptul la pensie, se eliberau 15 militari, în urma modificărilor propuse acești militari vor fi eliberați la atingerea vârstei-limită de 50-55 ani. Astfel, dacă în mediu pensia pentru un militar constituie 4,200 lei x 15 militari x 5 ani = 3 780,0 mii lei);

C) Majorarea vârstei-limită de încadrare în serviciul militar prin contract în scopul oferirii posibilității pentru Forțele Armate de a valorifica pe deplin potențialul uman aflat în rezerva acestor forțe.

Amendamentul în cauză se propune în contextul majorării, prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a vârstei de pensionare.

Impactul financiar: Implementarea amendamentului respectiv nu va necesita cheltuieli financiare.

D) Îmbunătățirea aspectelor de protecție socială pentru militari prin:

- acordarea de facilități ce țin de dreptul la învățătură;

Asemenea înlesnire va contribui la optarea cetățenilor în favoarea îndeplinirii serviciului militar în termen, deoarece după finalizarea acestui serviciu, în cazul în care va dispune de rezultate deosebite obținute în timpul îndeplinirii serviciului, va putea fi înmatriculat în instituțiile de învățământ din domeniul militariei, fără a susține examenele de admitere. Totuși, cetățeanul va trebui să dispună de diplomă de bacalaureat și acest aspect va fi reflectat nemijlocit în Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006.

Impactul financiar: Implementarea amendamentului respectiv nu presupune cheltuieli financiare, dat fiind faptul că aceste persoane vor beneficia de dreptul la înmatriculare în instituțiile de învățământ din domeniul militariei la locuri cu finanțare de la bugetul de stat, în limitele stabilite de Guvern (aceste limite nu urmează a fi majorate).

- excluderea precedentelor ce țin de interpretarea eronată a unor prevederi referitor la concedii (art. 14 alin. (9) din Legea nr. 162/2005) și înlăturarea unor inechități în cazurile de acordare a concediilor suplimentare.

Astfel, cu toate că prin redacția actuală (art. 14 alin. (9)) ar urma să se subînțeleagă că de dreptul la concediu în cauză beneficiază doar absolvenții instituțiilor de învățământ în domeniile militariei, în special cei de la ciclul I (studii superioare de licență), totuși mulți militari confundă acest lucru (în special cei din ciclul II sau III de studii) și își revendică asemenea drept la concedii. Menționăm că, în cazul dat, chiar dacă sunt absolvenți ai ciclului II sau III, pe lângă concediul anual obligatoriu pe care îl utilizează, aceștia nu pot pretinde suplimentar și la concediu după absolvirea studiilor respective.

Impactul financiar: Implementarea amendamentului respectiv nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare.

- reglementarea completă a aspectelor ce vizează:
- asigurarea obligatorie de stat;

Modificarea art. 20 al Legii nr. 162/2005, prevede o exprimare mai clară a cazurilor de asigurare a vieții și sănătății militarilor, pentru care se achită indemnizația unică de asigurare (în caz de rănire, schilodire, traumă, etc.), în cazurile survenite în timpul îndeplinirii de către militar a obligațiilor de serviciu.

În proiect se mai menționează cazurile când militarul nu se consideră asigurat, iar plata indemnizației de asigurare urmînd să nu se efectueze dacă evenimentul, care a produs vătămarea, inclusiv gravă a sănătății și integrității fizice a militarului, inclusiv când s-a produs în timpul programului de muncă, la locul de îndeplinire a obligațiilor funcționale sau pe teritoriul unității (instituției) militare, a survenit ca urmare a unei activități sau unor fapte ce nu au legătură cu îndeplinirea obligațiilor funcționale sau misiunilor de serviciu.

Suplimentar, în scopul aplicării corecte a legislației în vigoare, se propune includerea unui nou alineat, care prevede expres că asupra militarilor decedați în urma unei boli acute, nu se stabilește indemnizația unică de asigurare. Astfel, au fost cazuri când instanța de judecată a dat câștig de cauză, familiilor militarilor decedați în urma unei boli acute, Ministerul Apărării fiind nevoit să achite indemnizația unică de asigurare.

Mărimea indemnizației unice de asigurare în cazurile de deces a militarilor în timpul îndeplinirii obligațiilor funcționale nu se va majora. În cazurile survenirii dizabilității militarului în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu și a traumelor, mărimea indemnizației se va majora în mediu cu 40%, față de cele prevăzute în prezent în legislația în vigoare. Aceste modificări se propun a fi introduse întru ajustarea Legii nr. 162/2005, la normele prevăzute în actele legislative ce țin de activitatea altor structuri de forță (CNA, SPPS, SIS, MAI).

Impactul financiar: Modificarea acestui articol necesită surse financiare suplimentare, anual, pînă la 300,0 mii lei. În considerație s-a luat analiza cheltuielilor efectuate la acest capitol în anii precedenți (2012-2014). Respectiv, în această perioadă nu au fost cazuri de survenire a dizabilității militarilor în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu și indemnizația unică de asigurare pentru asemenea cazuri nu a fost stabilită. Pentru cauzele de traumă a militarilor în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu, în anul 2012, au fost utilizate 182,6 mii lei, în anul 2013 – 134,9 mii lei, iar în 2014 – 119,5 mii lei.

- asistența medicală;

Prin proiect se propune ca de drepturile specificate în alin. (1) și (4) ale art. 15 al Legii nr. 162/2005, să beneficieze și militarii care la momentul trecerii în rezervă dispun de dreptul la pensie. Astfel, la moment, Legea stabilește că militarii trecuți în rezervă (retragere), dacă au îndeplinit serviciul militar timp de 25 de ani și mai mult (adică din care cel puțin 12 ani și 6 luni serviciul militar calendaristic) pot beneficia de drepturile enunțate în art. 15, iar cei care au doar 20 de ani calendaristici și mai mult (și au dreptul la pensie), însă sumat nu au 25 de ani în total, nu pot beneficia de aceste drepturi. Considerăm, că aceste prevederi nu sunt echitabile, deoarece pun mai mult în valoare acele categorii care anterior încadrării în acest serviciu au activat în mediul civil și, astfel, defavorizează pe cei care au doar 20 de ani calendaristici și mai mult în serviciul militar (și au dreptul la pensie).

Impactul financiar: Aceste modificări vor permite economisirea surselor financiare la fondul de pensii, deoarece în prezent dreptul la pensii pentru limita de vîrstă este de 45-50 ani, iar după modificarea acestui articol, dreptul la pensie pentru limita de vîrstă va fi de 50-55 ani. Respectiv, militarul va fi obligat să îndeplinească serviciul suplimentar 5 ani.

- asigurarea facilităților ce țin de:

- asigurarea cu locuință de serviciu;

Amendamentul se propune în scopul ameliorării situației create în urma excluderii definitive, prin Legea nr. 90 din 04 decembrie 2009, a unor garanții sociale privind dreptul militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă angajați în cadrul organelor securității statului sau apărării naționale, la asigurarea cu spațiu locativ și la compensarea cheltuielilor pentru închirierea locuinței.

Astfel, pe parcursul ultimilor ani dreptul la asigurarea cu spațiu locativ de serviciu sau compensarea cheltuielilor legate de închirierea locuinței, a fost restabilit de exemplu pentru colaboratorii Centrului Național Anticorupție. Cu regret, acest lucru nu se poate spune și despre militarii din cadrul Armatei Naționale/Departamentului Trupelor de Carabinieri. Considerăm că această inechitate influențează negativ asupra menținerii permanente a capacității de luptă,

provocă plângeri din partea militarilor prin contract și, respectiv, un eflux considerabil de cadre militare. De asemenea, cel mai mult sunt afectați tinerii ofițeri, pentru care solda lunară este mică și aceștia nu dispun de spațiu locativ. O mare parte din aceste cadre militare, care au un nivel de pregătire înalt, depun rapoarte la eliberare din serviciu. Ca urmare, în unitățile militare s-a creat un deficit de cadre militare, cu grade inferioare.

- acordarea compensației (de închiriere) în cazul neasigurării la locul de serviciu cu asemenea spațiu;

În majoritatea țărilor europene și occidentale, militarii și colaboratorii sunt asigurați cu un salariu decent, precum și cu dreptul la locuință de serviciu, cât și compensarea cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ în cazul neasigurării cu locuință de serviciu.

Astfel, la etapa când s-a exclus dreptul militarilor la compensarea cheltuielilor pentru închirierea locuinței, fără acordarea în schimb a unor facilități, nu s-au examinat următoarele particularități și specificul serviciului militar:

a) militarii, în interes de serviciu, prin ordinul comandantului respectiv, pot fi transferați, fără acordul lor, în unități militare, dislocate în diferite localități (garnizoane) din țară, precum și în Zona de Securitate. În lipsa locuinței de serviciu în localitatea respectivă, militarul (colaboratorul), este nevoit să suporte suplimentar și cheltuieli pentru închirierea locuinței din contul soldei lunare infime;

b) militarii sunt limitați în drepturi de a deține suplimentar alte funcții retribuite, unica sursă de existență a lor fiind doar salariul (solda lunară). Inițial ei sunt puși într-o situație de inegalitate, deoarece este evident că nu-și vor putea realiza dreptul constituțional la trai decent, inclusiv și la asigurarea cu locuință doar din sursele de salarizare;

c) asupra lor nu se răsfrâng funcțiile de protecție ale sindicatelor și nu se aplică normele Codului Muncii, activitatea lor fiind reglementată de legislația în vigoare în domeniul militar, care conține un număr mare de restricții și interdicții (*ex.: persoana civilă poate refuza executarea obligațiilor de serviciu, în caz când acestea sunt legate cu risc pentru viață și sănătate, fără careva consecințe juridice. Militarul nu poate refuza, deoarece va fi supus urmăririi penale. Militarilor nu li se compensează cumularea funcțiilor, serviciile de noapte și în zile de odihnă, etc.*);

d) longevitatea medie a vieții militarului este cu 10 ani mai mică decât media pe țară.

Impactul financiar: În vederea achitării compensației pentru închirierea spațiului locativ, cheltuielile suplimentare vor fi de circa 5 460,0 mii lei.

Numărul aproximativ de beneficiari din numărul total de militari prin contract care activează în cadrul Armatei Naționale va constitui circa 645 militari. Astfel, $645 \text{ militari} * 1400 \text{ lei (salariul de funcție mediu pentru militari prin contract)} * 50\% * 12 \text{ luni} = 5\,460,0 \text{ mii lei}$.

E) Includerea prevederilor ce țin de măsurile pentru asigurarea integrității profesionale a militarilor;

F) Majorarea termenelor de aflare în grade militare pentru militarii prin contract ai Forțelor Armate.

G) Operarea de amendamente în vederea aducerii în concordanță a legislației din domeniul militariei cu terminologia utilizată în Codul Educației.

H) Includerea unor prevederi de ordin tranzitoriu și derogatorii privind aplicarea proiectului de lege.

Totodată, este necesar de menționat următoarele:

- în conformitate cu indicațiile Guvernului Republicii Moldova nr.31-12-15-257 din 17.08.2016, privind restituirea spre examinare suplimentară a proiectului de hotărâre a Guvernului „Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative” și în vederea excluderii divergențelor pe marginea proiectului menționat, Ministerul Apărării a organizat ședințe de lucru cu invitarea pentru participare a reprezentanților MTIC, MAI, MF, MMPSF, Ministerului Educației, Ministerului Economiei și CNA. Urmare a acestor ședințe majoritatea divergențelor au fost excluse;

- anterior, prin acest proiect de lege se propunea operarea amendamentelor în Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 și Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008. Însă, în conformitate cu indicația Prim-ministrului RM nr.1506-686 din 13.09.2016 și în vederea promovării coordonate (de către Ministerul Justiției) a propunerilor de modificare și completare a Codului penal și Codului contravențional, Ministerul Apărării a exclus din proiect amendamentele care se refereau la actele legislative menționate.

Până la începutul anului 2018, Ministerul Apărării preconizează optimizarea structurii ministerului și Armatei Naționale (lichidarea/comasarea unor unități militare, a comandamentelor categoriilor de forțe, etc.) în rezultatul cărora cheltuielile vor fi reduse cu circa **45 milioane lei** (cheltuieli de personal, întreținerea activelor armatei, deservirea tehnicii militare, etc.).

Respectiv, avînd în vedere planificarea bugetară treptată a mijloacelor financiare necesare pentru implementarea proiectului de lege, se propune ca acesta să fie pus în aplicare începînd cu 1 ianuarie 2018.

Ministru



Anatolie ȘALARU